

СЕКЦІЯ 1.

Соціально-трудова сфера: глобальні виклики, інституціональні засади управління, стратегії та механізми розвитку

УДК 331

Гришнова О.А.,
д-р екон. наук, проф.,
кафедра економіки підприємства,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

МАЙБУТНЄ ПРАЦІ І ПРАЦІВНИКА В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

[Metadata, citation and similar](#)

Library of Vadym Hetman Kyiv National Economic University

Ваші інтереси усього її населення, особливо актуальними стають думки про те, що критерієм обґрунтованості політики держави взагалі і соціально-економічної політики зокрема є її відповідність цивілізаційному прогресу, його основним тенденціям, а ефективність політики визначається ступенем реалізації таких тенденцій, які стають усе стрімкішими і складнішими.

Інформатизація, інтелектуалізація та глобалізація, що стрімко охопили всі сфери життя людей у розвинених країнах, кардинально змінюють соціально-економічний розвиток світу, держав, населення, і кожної окремої людини, відкриваючи небачені раніше можливості та водночас створюючи нові загрози.

Особливо відчутні зміни під впливом означених тенденцій відбуваються на ринку праці. Згідно з дослідженнями К. Фрей і М. Осборн, найближчим часом близько 40—50 % робочих місць зазнають трансформації або зовсім зникнуть з ринку праці [1]. Разом з тим будуть з'являтися нові робочі місця у технологічних, інтелектуальних сферах діяльності, які потребуватимуть інших професійних і загальнолюдських навичок. Зокрема, збільшується частка дистанційних форм зайнятості, реалізація яких здійснюється через цифрові засоби комунікації. Професіонали найрізноманітніших галузей відводять фріланс-проектам дедалі більшу частину власного робочого часу, або й повністю змінюють форму зайнятості, шукаючи оптимальний шлях реалізації свого трудового потенціалу.

Поява технологічно нового робочого місця знищує потребу в сотнях, або й тисячах наявних робочих місць. Машини швидко навчаються виконувати найрізноманітніші завдання без допомоги або з меншою допомогою людини, і дешевше, ніж людина. Очевидно, що всі ці зміни на основі використання новітньої техніки і технологій приведуть до багаторазового зростання продуктивності праці, витіснення людини з виробництва, швидкого скорочення звичайних робочих місць. Стрімко наростатимуть умови, за яких ефективне використання людського капіталу буде можливим лише щодо невеликої частки дуже висококваліфікованого і мотивованого населення, і чим ефективніше він буде використовуватися, тим більша інша частина населення втрачатиме шанси на будь-яку зайнятість.

Отож, перспективи забезпечення гідної праці, підвищення рівня та поліпшення якості життя усього населення за рахунок продуктивної зайнятості зовсім не однозначні, вони потребують вирішення архіскладних проблем: як забезпечити прожиткові потреби та чим зайняти дедалі зростаючу частину населення, яка не матиме постійної роботи. Вочевидь, що важливим завданням є пошук альтернативи зайнятості найманою працею — розширення горизонтів навчання, волонтерство, спорт і інша діяльність по зміцненню здоров'я тощо. Все це потребує надійної соціальної захищеності людини, в т.ч. і забезпечення певного доходу. Тому питання безумовного доходу все активніше обговорюються в розвинених країнах. Лише соціально захищений громадянин має політичну, економічну й інтелектуальну свободу, він має можливість сам обирати траєкторію свого життя, яке в майбутньому далеко не для всіх буде пов'язане з традиційною регламентованою зайнятістю.

Література

1. Frey C.B., Osborne M.A. The future of employment: how susceptible are jobs to computerisation / C.B. Frey, M.A. Osborne // Retrieved September. — 2013. — Т. 7. — Р. 2013.
2. Гришнова Е.А., Азьмук Н.А. Развитие человеческого капитала и трансформация форм занятости: взаимовлияние и взаимообусловленность / Е.А. Гришнова, Н.А. Азьмук // Демографія та соціальна економіка. — 2014. — № 1. — С. 85—96.
3. Соціальна відповідальність у трудових відносинах: теорія, практика, регулювання ризиків: [монографія] / О.А. Грішнова, Г.Ю. Мішук, О.О. Олійник. — Рівне: НУВГП, 2014. — 216 с.